

مجموعه مقالات همایش بین‌المللی
دیپلماسی ترابری و راه‌های ابریشم

به‌کوشش:

دکتر اندانا تیشه‌یار

عضو هیئت علم، دانشگاه علامه طباطبائی

مجموعه مقالات همایش بین‌المللی
دیپلماسی توری و راه‌های ابریشم

به کوشش:
دکتر ماندانا تینیه‌یا

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شابک: ۶-۳۵۵-۲۱۷-۹۶۴-۹۲۰۸

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

ناظر فنی: رضا سیوی صفحه‌آرا: فریده دیوباد

مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ تهران، بزرگراه شهید همت،
دهکده المپیک، میدان ورزش

تلفن مرکز انتشارات: ۴۴۷۳۷۵۶۰ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

چاپ اول ۱۳۹۸ شماره‌گان: ۳۰ قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان

گفتار باشد

ماهیت پژوهش دانشگاه در دوره جدید بیش از دوره‌های قبل رسمیت می‌یابد؛ از بعد تاریخی، پیش از تأسیس نهاد دانشگاه، جامعه با پدیده آموزش رسمی آشنا بوده، هرچند که این آموزش مبتنی بر موضوعات بوده است؛ اما تحول مهمی که ظهور دانشگاه در ماهیت و بنیان آموزش ایجاد کرد، ظهور آموزش مبتنی بر پژوهش بود. به عبارت دقیق‌تر آنچه در دانشگاه باید آموزش داده می‌شد، تحریکات شخصی بلکه نتیجه پژوهش‌های عمیق و پر دامنه در حوزه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی بود؛ بدین سان دانشگاه فضای امنی برای تأمل، تفکر، پژوهش و انتشار این گونه پژوهش‌ها گردید. البته شیوه سنتی انتشار پژوهش‌ها، انتشار شفاهی یا همان چیزی بود که از برزخ آموزش نامیده می‌شد؛ اما اکتشافات جدید علمی جز با انباشت و نقادی دانش‌های قبلی امکان نمی‌افتد و بدین ترتیب بود که راه‌های جدیدی برای انتشار و انباشت دانش و خصوصاً انتشار آثار به شکل مکتوب (کتاب، مجله، بانک‌های اطلاعاتی و...) پیدا شد.

تأسیس نهاد انتشاراتی دانشگاه‌ها، در جایگاه بخش اجتناب‌ناپذیر توسعه علمی شایان اهمیت است. مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی در مقام بزرگ‌ترین دانشگاه علوم انسانی کشور نیز از این قاعده مستثنی نیست، به طوری که هم می‌تواند در انتشار افکار، اندیشه‌ها، نظریات و تولیدات علمی استادان، دانشجویان و اصحاب دانش کوشا باشد و هم به نیازهای علمی جامعه پاسخ گوید.

فعالیت مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه از سال ۱۳۹۲ با احیای شورای انتشارات دانشگاه متشکل از استادان فعال و پرکار در عرصه پژوهش و انتشار و نمایندگان شوراهای انتشارات دانشکده‌ها و مراکز پژوهشی وارد مرحله جدیدی شد. در این دوره همگام با تحول اساسی در کیفیت و کمیت آثار منتشرشده، رویکرد نوینی نیز مبتنی بر اولویت آثار بنیادین، بومی و برگرفته از تأملات نظری و عملی استادان در پیش گرفته شد. البته در این میان، ترجمه آثار کم‌نظیر و بی‌مانند در کشور با موافقت شورای انتشارات دانشگاه نیز مورد غفلت قرار نگرفته است. هرچند تا نایل به مطلوب فاصله زیادی وجود دارد و همکاری همه استادان و پژوهشگران را می‌طلبد. اما در همین مدت کوتاه نیز سالانه بالغ بر یک‌صد عنوان از آثار استادان دانشگاه به زیور طبع آراسته شده است و امید می‌رود این روند با کیفیتی بالاتر همچنان در مسیر رشد و ترقی پیش رود.

کتاب حاضر از جمله آثار دانشگاه است که پس از طی فرایند بررسی و داوری‌های علمی و ادبی، اینک در اختیار خوانندگان محترم قرار می‌گیرد. امید می‌رود علاقه‌مندان و خوانندگان این اثر نیز مانند سایر آثار دانشگاه، صاحبان اثر را از نقدهای مشفقانه خود بهره‌مند سازند.

مرکز چاپ و انتشارات

دانشگاه علامه طباطبائی

فهرست مطالب

پیشگفتار

- ۱..... گزارش مراحل برگزاری همایش
آتوسا سودازی
- ۳..... سخنرانی آذین
حسین سلیمی
- ۷..... سخنرانی کلیدی
سانگدون هوانگ

الف) سیاست

- ۱۳..... صلح و دیپلماسی ترابری در راه‌های ابریشم جدید
الهه کولابی
- ۲۳..... تأثیر امنیت در آسیای میانه بر توسعه راه ابریشم
ذبیح‌الله قریشی
- ۳۵..... راه ابریشم و ضرورت فعال‌شدن دیپلماسی منطقه‌ای ایران
جهانگیر کرمی
- سه قدرت، سه دیدگاه: اتحادیه اقتصادی اوراسیا، ابتکار جاده نوین ابریشم و کمربند اقتصادی راه
ابریشم
۴۹..... سعید علی آوجو
- ۶۳..... دیپلماسی ترابری در جاده جدید ابریشم: نقش‌ها و انتظارات
محسن خلیلی
- ۷۷..... یکپارچگی اوراسیا با راه‌های نوین ابریشم: فرصت‌ها و ملاحظات
آکبوتا ژولداسبکوا، محمد عرفان شهزاد، آریل گزالس لواگی

- ایالات متحده آمریکا و راهبرد راه ابریشم نوین؛ ایران و سازوکارهای چندجانبه ۹۱
ولی کوزه گر کالجی
- دیپلماسی راه نوین ابریشم: چالش ها و واکنش های هندوستان ۱۰۷
پونیت گانور
- شین جیانگ در طرح کمربند اقتصادی راه ابریشم مفهوم سیاست خارجی چین ۱۲۱
سوتلانا کوژیرووا، آکبوتا ژولداسبکوا
- اسلام و ابتکار یک کمربند، یک راه چین ۱۳۳
لی زچوان
- جایگاه راه های ابریشم در نظریه های ژئوپلیتیک ۱۴۹
ماندانا نیش یار
- نقش باستان شناسی در بررسی راه ابریشم دریایی در هندوستان ۱۵۷
د. دایالان
- (ب) اقتصاد**
- چابهار؛ محور هم پوشانی راهگذر شمال - جنوب، ابتکار کمربند و جاده ۱۷۷
عباس ملکی، مجید رئوفی
- کمربند اقتصادی جاده ابریشم: زنجیره ارزش چین محور ۱۸۷
محسن شریعتی نیا
- راه های چندگانه نوین، هم راستا با راه باستانی ابریشم ۲۰۱
گلشن دیتل
- بندر چابهار و محور شرق ۲۱۱
بهرام امیراحمدیان
- راه گذر اقتصادی چین - پاکستان: راه گشایی در دیپلماسی ترابری منطقه راه ابریشم ۲۲۵
محمدعرفان شهزاد
- سیاست گذاری ترابری در مسیر راه ابریشم ۲۳۵
سیدرسول موسوی

- ۲۴۷ راه گذر بین‌المللی ترابری شمال - جنوب: دیدگاه روسیه
ولادیمیر یوسیف
- ۲۵۹ ترانسپورت چندمنظوره در راه ابریشم ساحه افغانستان
محمدنذیر نجابی، سیدنوید زیوری
- ۲۷۵ چابهار و گوادر، مکمل یا رقیب؟ رویکرد منطقه‌ای
جعفر حق‌پناه
- ۲۸۷ افغانستان، ایران و هندوستان: نیاز به مشارکت قدرتمند سه‌سویه برای پیوندهای منطقه‌ای
نذیر کرمی
- ۲۹۷ راه‌گذری تاجیکستان: بررسی در طرح راه نوین ابریشم
بولات فاتکولین، سرنا اگناکوا
- ۳۱۳ ایران، قزاقستان، چین: راه‌های ماسح «یک کمربند، یک راه»
نورجمال عبدالرضیکاناد، سلطنت تولئونا جاکوبایوا
- بررسی رابطه میان تجارت و تره، چشم‌انداز نوین: مطالعه موردی کشورهای عضو
اکو
۳۲۹
زینب صدقی مرادی، شهروز منصور
- ۳۴۳ تدارکات راه بزرگ ابریشم، راهی به سوی اوراسیای بزرگ و یکپارچه
ولادیمیر ایوانویچ یورتایف
- ۳۵۳ چشم‌انداز همکاری ایران و قزاقستان در چارچوب طرح «کمربند اختصاصی راه ابریشم»
چنگیز ژومارت، مرجان داتیکووا
- ۳۶۹ آن روی سکه راه ابریشم
اوزلم آرزو آذر

پیشگفتار

هنگامی که ایده برگزاری همایش بین‌المللی دیپلماسی ترابری و راه‌های ابریشم در بهار ۱۳۹۵ مطرح شد، گمان نمی‌رفت که بتوان چند ماه بعد این همایش را در شهر زیبا و ساحلی چابهار با حضور استادانی از ۹ کشور جهان برگزار کرد. علت اصلی موفقیت این پروژه را می‌توان در دو عامل دانست: نخست اهمیت ویژه موضوع ترابری در میان کشورهای آسیایی و راه‌های اخیر که زمینه‌ساز شکل‌گیری پروژه‌های گوناگونی توسط دولتها شده است. دوم، همکاری صمیمانه نهادهای گوناگون در برگزاری این برنامه، نقشی بسیار پررنگ در آن ایفا کرده است.

مایلم از شبکه دانشگاه‌های راه ابریشم و ویژه دبیرکل آن، جناب پروفسور ساندونگ هوانگ که با پشتیبانی بیدریغ علمی و اجرایی ما در برگزاری همایش و چاپ کتاب یاری کردند، سپاسگزاری نمایم. مؤسسه امور بین‌المللی بی‌مه اکو به عنوان یک نهاد علمی بین‌المللی نیز نقش بسیار مهمی در اجرای این برنامه داشته است و به ویژه باید از کوشش‌های سرکار خانم دکتر آتوسا گودرزی، رئیس مؤسسه، جناب آقای دکتر رضا افقی، معاون پژوهشی مؤسسه و جناب آقای جواد عرفانیان عالی‌منش، رئیس اداره امور دانشجویی مؤسسه سپاسگزاری نمود. همچنین با یاری و راهنمایی جناب آقای دکتر سعید اسلامی بیدگلی، مدیر گروه بی‌مه مؤسسه اکو، زمینه همکاری با ریاست محترم منطقه آزاد چابهار فراهم آمد که به حق، می‌توان گفت که در میزبانی برنامه، سنگ تمام گذاشتند.

همچنین لازم است از همکاران گرامی در مدیریت همکاریهای علمی بین‌المللی دانشگاه علامه طباطبائی، جناب آقای فرزین رفعت‌پور، کارشناس امور استادان خارجی که مسئولیت امور کنسولی و تشریفات بین‌المللی همایش را بر عهده داشتند و جناب آقای علی‌اصغر حیدری، کارشناس امور تفاهم‌نامه‌های بین‌المللی و دانشجویان رشته مطالعات منطقه‌ای و زبان انگلیسی دانشگاه علامه طباطبائی که با ایشان در همراهی و میزبانی از

مهمانان همکاری صمیمانه ای داشتند و جناب آقای رسول فیروزی، کارشناس همکاری با نهادهای بین المللی که سرپرستی گروه مترجمان مقالات را عهده دار بودند سیاستگذاری نمایم. گفتنی است سرکار خانم آذر بهبهانی مسئولیت ترجمه مقالات انگلیسی به فارسی را برعهده داشتند و مقالات فارسی نیز توسط جناب آقای کریم نوراللهی، سرکار خانم سمیرا مصلی و سرکار خانم مریم صالحی به انگلیسی برگردان شده و توسط خانم ندا باقری ویرایش شده‌اند. از گروه مترجمان بابت همکاری خوششان سپاسگزارم.

از این رو، کتاب مجموعه مقالات همایش دیپلماسی ترابری و راه های ابریشم به دو زبان فارسی و انگلیسی به همت مرکز انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی به دو صورت کاغذی و الکترونیکی چاپ و منتشر شده است. و سپاس ویژه خدمت جناب آقای دکتر حسین سلیمی، رئیس محترم دانشگاه علامه طباطبائی، به پاس پشتیبانی ها و تشویق های همیشگی برای پیشبرد نام های بین المللی دانشگاه. امید آنکه این مجموعه بتواند منبع مفیدی برای مطالعه دانشجویان و پژوهشگران حوزه مطالعات راه ابریشم باشد و آینده ای روشن با توسعه ترابری و گسترش دوستی و همکاری در راه های ابریشم بیافریند.

ماندانا تیشه یار

دبیر همایش